

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

SMÅKRAFT AS
Postboks 2389, Solheimsviken
5824 BERGEN

Vår dato: 27.03.2020
Vår ref.: 201915137-10
Arkiv: 312 / 042.3Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Anne Johanne Rognstad
22959445/ajr@nve.no

NVE gir tillatelse til redusert minste slukeevne i Bergstø kraftverk i Etne kommune

NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til å redusere minste slukeevne fra 130 l/s til 40 l/s i Bergstø kraftverk. Produksjonen vil øke med ca. 0,1 GWh/år, samtidig som ulempene for allmenne interesser etter vårt syn er små.

Bakgrunn

Småkraft AS fikk den 22.12.2006 konsesjon etter vannressursloven § 8 til å bygge og drive Bergstø kraftverk i Stølselva i Etne kommune i Vestland fylke. Vedtaket ble påklaget, men Olje- og energidepartementet opprettholdt NVEs vedtak i avgjørelse 19.07.2007. Kraftverket ble satt i drift i desember 2009. Installert effekt er 2,9 MW og beregnet normalproduksjon er på 9 GWh per år.

For å utnytte vannføringen i elva bedre, søkte Småkraft AS den 28.1.2020 om tillatelse til å redusere minste slukeevne fra 130 l/s til 40 l/s. Det er ikke foreslått endringer i største slukeevne på 1,33 m³/s eller endret slipp av minstevannføring. Multiconsult har laget et miljøfaglig notat som beskriver virkningene endringen i slukeevne vil medføre.

Høring

Etter en vurdering av søknaden og tidligere konsesjonsbehandling, vurderte NVE at en begrenset høring av søknaden var tilstrekkelig, jf. vannressursloven § 24 andre ledd bokstav a. Søknaden ble oversendt Etne kommune, Fylkesmannen i Vestland og Vestland fylkeskommune for uttale. NVE har mottatt følgende uttalelser.

Etne kommune skriver følgende i e-post til NVE den 28.02.2020:

«.....

Etne kommune har ingen merknadar til søknaden og er positive til tiltaket. Det er dokumentert små negative konsekvensar av dei omsøkte endringane.»

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Vestland fylkeskommune uttaler seg slik i brev av 28.02.2020:

«.....

Vestland fylkeskommune har vurdert saka ved seksjon for grønn vekst, klima og energi. Slik vi ser det, vil ikkje endringa i minste driftsvassføring medføre signifikante ulemper. I eit normalt år vil tiltaket berre påvirke minstevassføringa i om lag 27 av 365 dagar, primært vintermånader. Vi ser på dette som akseptabelt i forhold til den auka kraftproduksjonen.

Fylkeskommunen har ingen vidare kommentarar til søknaden.»

Fylkesmannen i Vestland uttalte følgende i brev av 27.02.2020:

«.....

Vår vurdering

Slukeevneintervallet og minstevassføringa har mykje å seie for korleis naturmiljø og landskap blir råka av ei vasskraftutbygging. For Bergstø kraftverk er slukeevneintervallet godt innafor vanleg nivå for kraftverk som har fått konsesjon dei seinare åra; maksimal slukeevne utgjør 1,5 gangar middelvassføringa (oppgitt til 880 l/s i bakgrunnsdokumentet for konsesjonen), og minste driftsvassføring utgjør om lag 15 prosent av middelvassføringa.

Det er fastsett differensiert minstevassføring for sommar og vinter som skal ivareta eit visst naturmiljø og friluftsinnteresser i området, som er innfallsport til Folgefonna nasjonalpark. Dette vare ein viktig premiss for å finne rett balanse mellom kraftproduksjon og natur- og friluftsinnteresser ved denne utbygginga.

Om planendringa blir godkjent vil nivået på minste liggje heilt i nedre sjikt av det som har vore vanleg ved nye utbyggingar dei seinare åra, men vassutnyttinga vil framleis vere på eit moderat nivå for eit småkraftverk. Dynamikken i elva ved låge vassføringar blir redusert, og det vil bli fleire døgn med minstevassføring. Dette vil vere negativt for naturmiljø og landskap/friluftsliv, men vi konstaterer at konsekvensane er vurdert som små i naturmiljørapporten.

Vi mener det bør vere ein viss terskel for å akseptere auka vassutnytting i disfavør av allmenne interesser. Det er også uheldig med etappevis justering av eit kraftprosjekt, etter at konsesjonsvedtaket er fatta gjennom ei heilskapleg vurdering av fordelar og ulemper ved utbygginga. I denne saka ser det likevel ut til at det kan vere akseptabelt å opne for i lita endring i slukeevneintervallet, sjølv om det berre gir litt auka kraftutbytte. Alt i alt vil vi ikkje rå frå at planendringa blir godkjent.»

Småkraft AS skriver i e-post av 5.3.2020 at siden alle parter er positive til å endre minste slukeevne som omsøkt vil de ikke kommentere uttalelsene nærmere.

NVEs vurdering

Ifølge Småkraft AS vil den planlagte endringen begrense seg til en justering av kontrollanlegget i kraftverket, og det blir ingen nye synlige tekniske inngrep. Det reduserte minste slukeevnen vil gi økt produksjon på 0,1 GWh/år.

Multiconsult har oppsummert virkningene slik i sin faglige vurdering av konsekvensene:

Tema	Konsekvens
Landskap og friluftsliv	Ubetydelig til liten negativ
Kulturminner og kulturmiljø	Ubetydelig/ingen
Terrestrisk naturmangfold	Ubetydelig til liten negativ
Akvatisk naturmangfold	Ubetydelig

Småkraft AS vurderer det ut fra denne tabellen slik at tiltaket vil ha ubetydelige til små negative konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn.

Verken lokale eller regionale myndigheter har merknader til søknaden.

NVE har gjennom tidligere konsesjonsbehandling av søknad, samt en begrenset høring av denne søknaden, fått en god oversikt over eventuelle konsekvenser knyttet til utbyggingen og eventuell redusert minste slukeevne i Bergstø kraftverk.

Driftstiden for kraftverket vil øke noe med lavere minste slukeevne, slik at lavvannsperiodene blir noe forlenget, jf. tabell 1 nedenfor. Det vil dermed bli flere dager med bare minstevannføring i vassdraget. Diagrammene som framstiller vannføringsvariasjoner nedstrøms inntaket, viser at vannføringsdynamikken på utbyggingsstrekningen vil bli noe redusert på middels og lave vannføringer.

Antall dager kraftverk må stå	Tørt år	Middels år	Vått år
Med minste slukeevne på 130 l/s	153	57	28
Med minste slukeevne på 40 l/s	137	30	16

Tabell 1: Antall dager kraftverket må stå med minste slukeevne på henholdsvis 40 l/s og 130 l/s og med samme minstevannføring som i gjeldende konsesjon.

Selve Stølselva har moderat synlighet i landskapsrommet på utbyggingstrekningen, og en eventuell vannføringsreduksjon som følger av redusert minste slukeevne vil kun være synlig fra områdene nær elva. Det går sti fra Bergstø og inn mot Folgefonna nasjonalpark, men stien er såpass langt unna elva at det ikke er innsyn til elva fra denne. NVE er ellers ikke kjent med at området benyttes til tur- og friluftaktiviteter i særlig grad annet enn at denne stien benyttes som en av adkomstmulighetene til Folgefonna og nasjonalparken.

I konsesjonen til Bergstø kraftverk tilbake i 2006 ble det satt krav om slipp av minstevannføring for å opprettholde noe av elva økologiske funksjon og for at Stølselva fortsatt skulle gi et visst landskapsmessig inntrykk selv om elva ikke ble vurdert til å inneha noen sentral funksjon i landskapsrommet. I sommersesongen ble følgelig minstevannføringsnivået satt til 150 l/s, noe som tilsvarer omtrentlig 5-persentilnivå for denne perioden.

Redusert minste slukeevne vil medføre at det blir noen færre dager med vannføring som er større enn minstevannføringen, men likevel så lav at kraftverket fortsatt ikke kan starte. I et normalår så vil det bli 27 færre dager. Ifølge vannføringskurver som følger søknaden så kommer disse dagene i all hovedsak

senhøstes og midtvinters. Elva har i dette tidsrommet mindre verdi for landskap og for utøvelse av friluftsliv. Vi mener derfor at en redusert minste slukeevne vil ha liten betydning for disse temaene.

NVE har tidligere vurdert Stølselva til å ha liten verdi for biologisk liv i og langs elvestrekningen, selv om det var en liten bestand av småfallen bekkørret. Elva er imidlertid bratt og storsteinet så produksjonspotensialet er lavt. Det ble av hensyn til forekomst av fisk og for at elva fortsatt kunne ha en viss økologisk funksjon med en ubrutt vannstreng likevel satt krav om en helårlig minstevannføring. Vi kan ikke se at noen færre dager med vannføring i intervallet mellom minstevannføringsnivå og kraftverkets minste slukeevne vil ha særlig betydning. Vi har derfor ikke vektlagt dette temaet.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av anmodningen om konsesjonspliktutredning legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i denne søknaden med tilhørende miljønotat, opprinnelig søknad om tillatelse til bygging av Bergstø kraftverk, høringsuttalelser og NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak, og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, tatt i betraktning tiltakets omfang og risiko for skade, jf. naturmangfoldloven § 8. Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om eventuelle virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse, jf. naturmangfoldloven § 9.

På utbyggingsstrekningen til Bergstø kraftverk er det ikke påvist viktige fuktighetskrevende natur- eller vegetasjonstyper. Det er heller ikke registrert stedstilknyttede rødlistearter på strekningen. En eventuell redusert minste slukeevne vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5.

NVE vurderer at den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet i vassdraget med redusert minste slukeevne i Bergstø kraftverk er liten, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke til å være av betydning for konsesjonsspørsmålet.

Oppsummering

Redusert minste slukeevne vil gi en produksjonsgevinst på 0,1 GWh/år i fornybar energiproduksjon. Endringen vil begrense seg til en justering av kontrollanlegget i kraftverk, og det blir ingen nye tekniske inngrep. NVE kan ikke se at det er spesielle naturtyper, arter eller andre allmenne interesser som blir nevneverdig berørt av en reduksjon i minste slukeevne. Vi mener at vilkårene i konsesjon av 22.12.2006 fortsatt vil ivareta de allmenne interessene knyttet til vassdraget i tilstrekkelig grad.

NVEs konklusjon

NVE gir Småkraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til å redusere minste slukeevne fra slukeevne fra 130 l/s til 40 l/s i Bergstø kraftverk. Produksjonen vil øke med ca. 0,1 GWh/år, samtidig som ulempe for allmenne interesser etter vårt syn er små.

Øvrige vilkår i konsesjon av 22.12.2006 med tilhørende merknader, forblir uendret.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jmfør forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Brit Torill Haugen
fungerende seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Kopi til:

Etne kommune
FYLKESMANNEN I VESTLAND
VESTLAND FYLKESKOMMUNE